

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE ISTORIE ȘI TEORIE LITERARĂ
„G. CĂLINESCU”
București, Casa Academiei, Calea 13 Septembrie nr.
13, sector 5 Tel./Fax: 40-1-3188106/ 2023

Stimată Doamnă/ Stimate Domn,

*Institutul de Istorie și Teorie Literară
“G. Călinescu” și Primăria Municipiului
București prin Muzeul Național al
Literaturii Române va organiza în
perioada 24–25 noiembrie 2017, în
colaborare cu specialiști din celelalte
institute academice de profil, din
facultățile filologice din București,
Cluj, Iași și Galați, a III-a ediție a
Colocviului Național de Literatură
Veche cu tema :*

LITERATURA PRINCIPIILOR

Literatura Principilor acoperă spațiul cultural al epocii vechi românești și, ca urmare a extensiunii ei, poate fi abordată din două perspective.

Cea dintâi este concretizată printr-un impresionant cortegiu de texte parenetice, didactice, pedagogice și de sfătuire din categoria numită *Oglinda principilor* (*Specula principum, Fürstenspiegel, Mirror of Princes*), în care se oglindesc gustul, sensibilitatea și mentalitatea lumii românești. O primă deschidere a culturii române spre această specie literară are loc prin *Învățăturile lui Neagoe Basarab*, operă contemporană cu *Institutio principis christiani*, pe care Erasmus din Rotterdam o tipărea în 1516 sau cu *Principele* lui Machiavelli, imprimată în 1532, după aproape două decenii de la redactare (1513). Ulterior, cultura noastră a subsumat acestei specii literare texte originale, traduceri și adaptări (Matei al Mirelor, *Sfaturi către Alexandru Iliș, c. 1616–1618*; Petru Movilă, *Sfaturi adresate lui Moise*, fratele său, urcat pe tronul Moldovei în 1631, cuprinse în prefața *Triodului ales*, Kiev, 1631; Antim Ivireanul, *Sfătuiri creștine politice către (...) domnul domn Ioan Ștefan Cantacuzino*, București, 1715; Nicolae Mavrocordat, *Sfătuirile (...) date fiului său domnului domn Constantin Nicolae voievod, mai înainte de a fi domn, în anul mântuirii 1725*, *Ceasornicul domnilor* de Antonio de Guevara; *Capetele* atribuite lui Vasile I Macedoneanul ș.a.), afirmând structuri ale formelor puterii politice, în evoluția lor dinspre teocrație spre monarhie, dinspre cutume fixate consuetudinar spre norme juridice tributare unor fundamente erudite.

A doua perspectivă se dezvoltă din ipostaza principelui ca autor, conturând portretul *Rex prudens et sapiens* și instaurând o monarhie culturală. Propunem evidențierea transformării formelor literaturii noastre vechi urmărind modul în care aceasta a ieșit de sub dominanta ei religioasă, a dat legitimitate culturală puterii politice, iar mai apoi s-a întrepătruns cu dominantele culturale contemporane. Este o probă a maturizării literaturii române vechi în consonanță cu cea europeană (v. cazul portughez ilustrat prin dinastia principilor de Avis: D. João I, D. Duarte și D. Pedro, cazul castilian prin Don Alfonso al X-lea, Don Sancho al IV-lea, Don Juan Manuel, cazul rus prin Andrei Kurbski, Antioh Cantemir ș.a., dar și cel francez prin Ludovic al IX-lea sau cel englez prin Henric al II-lea Plantagenet ș.a.), căci conturarea idiosincronică a imaginarului politic a procurat motivații ce s-au transformat în temele majore ale literaturii noastre de până în Veacul de Mijloc. Ilustrative aici, în pondere diferită și cu tematică distinctă, rămân operele unor autori precum: Dimitrie Cantemir, Nicolae Mavrocordat, Constantin Brâncoveanu fiul, Petru Cercel ș.a.

Având ca punct de plecare literatura principilor, invităm comunitatea academică la discuții și reflecții asupra modelelor civilizatoare, asupra imaginarului politic românesc în context european, asupra contribuției la crearea unei limbi de cultură capabilă să comunice realități complexe circumscrise unui îndreptar social ordonat de reguli și ierarhii, de ceremonial și conduită, de cutume și inovații. Lucrările pot fi prezentate și redactate în română, franceză, engleză și spaniolă.

Calendar:

Termenul limită de înscriere – 1 octombrie 2017

Termenul de confirmare a acceptării lucrării – 10 octombrie 2017

Termenul limită de achitare a taxei de participare – 1 noiembrie 2017

Termenul de predare a variantei finale a lucrării – 1 februarie 2018

Taxa de participare:

Cuantumul taxei de participare, prin care sunt acoperite cheltuielile de organizare și cele de tipărire a lucrărilor, este 230 de lei.

Adresa de corespondență: colocviu.calinescu@gmail.com

Adresa de contact:

Academia Română, Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, Casa Academiei, Calea 13 Septembrie nr. 13

București, sector 5

Tel./ Fax: 40-1-3188106/ 2023

Comitetul științific:

Acad. Eugen Simion

Prof. univ. dr. Simona Antofi (Galați), C.S. I Laura Bădescu (București), Prof. univ. dr.

Gheorghe Chivu (București), Prof. univ. dr. Mianda Cioba (București), Prof. univ. dr.

Ioana Costa (București), Prof. univ. dr. Alexandru Gafton (Iași), Prof. univ. dr. Ileana

Mihăilă (București), C.S. I Eugen Pavel (Cluj)

Comitetul de organizare:

C.S. I Laura Bădescu, Conf. univ. dr. Ioan Cristescu, Șef Serviciu Manuscrise BAR

Gabriela Dumitrescu, Prof. univ. dr. Nicoleta Ifrim, C.S.II Oana Soare

Secretariat:

Dr. Carmina Cojocar

În numele comitetului de organizare,

C.S. I Laura Bădescu